

Kiteen kaupungin hyvinvointi- suunnitelma 2017 - 2021

KH 11.12.2017 § 391

KV 18.12.2017 § 82

Sisälllys

OSA I VÄESTÖN HYVINVOINNIN KEHITYS VALTUUSTOKAUDELLA 2013 - 2016	3
1 Yleiskatsaus	3
Talous ja elinvoima	3
Lapset, varhaisnuoret ja lapsiperheet	4
Nuoret ja nuoret aikuiset	4
Työikäiset	5
Ikäihmiset	6
2 Painopisteiden, tavoitteiden ja toimenpiteiden arviointi	7
Lapset, nuoret ja lapsiperheet	7
Nuoret aikuiset ja työikäiset	7
Ikäihmiset	8
3 Johtopäätökset ja toimenpide-ehdotukset	9
Kunnan rakenteet, talous ja elinvoima	9
Lapset, varhaisnuoret ja lapsiperheet	10
Nuoret ja nuoret aikuiset	11
Työikäiset	11
Ikäihmiset	11
Kaikki ikäryhmät	12
Yhteenveto	12
OSA II HYVINVOINTISUUNNITELMA VALTUUSTOKAUDELLE 2017 - 2020	13
4 Kuntastrategian painopisteet ja linjaukset	13
5 Hyvinvoinnin edistämisen erillisohjelmat ja -suunnitelmat	14
6 Hyvinvointisuunnitelma	14
Painopistealue Elinvoima ja työllisyys	16
Painopistealue Hyvinvointi, kasvatus ja koulutus	17
Painopistealue Elinympäristö ja turvallisuus	23
Painopistealue Yhdessä tekeminen	23
OSA III VALTUUSTOKÄSITTELY	25
7 Suunnitelman laatijat	25
8 Suunnitelman hyväksyminen	25

OSA I VÄESTÖN HYVINVOINNIN KEHITYS VALTUUSTOKAUDELLA 2013 - 2016

1 Yleiskatsaus

Talous ja elinvoima

Kiteen kaupungin taloudellinen tulos on jo kolmantena vuotena peräkkäin positiivinen. Talouden tasapainottamisessa on kuitenkin huolehdittu, että palvelut on pidetty hyvässä kunnossa ja palveluvarustusta on kohennettu investoinnein.

Talouden kohentuminen tunnuslukujen valossa näyttää hyvältä. Kiteen kaupungilla oli vuonna 2013 alijäämää -991 €/asukas, kun vuonna 2016 kaupungin tulos oli ylijäämäinen ollen 965 €/asukas. Lainamäärä oli 2181 €/asukas vuonna 2013 ja vastaavasti vuonna 2016 se oli 1207 €/asukas. Kaupungin omavaraisuusaste oli 33,8 % vuonna 2013 ja vuonna 2016 jo 61,8 %.

Asukasluku on jatkanut laskuaan. Väestön määrä oli 11 196 vuonna 2013 ja vuoden 2016 lopussa 10 712, joten muutosta -484. Ikärakenne muuttuu ennusteen mukaan vanhusvoittoisemmaksi. Väestö- ja työllisyysmuutosten myötä elatussuhde on heikentynyt seurantavuosien 2013-2016 aikana (193 vs. 207). Elatussuhde ilmaisee, kuinka monta työvoiman ulkopuolella olevaa työtöntä on sataa työllistä kohti. Myös väestöllinen huoltosuhde on heikentynyt vuoden 2013 luvusta 68,8, kun se vuonna 2015 oli 73. Väestöllinen huoltosuhde ilmaisee, kuinka monta alle 15-vuotiasta ja 65 vuotta täyttäneitä on sataa 15 - 64 -vuotiasta (työikäistä) kohti.

Verotettavat tulot vuonna 2013 oli 14 825 €/saaja, luku on laskenut ollen 14 801 €/saaja vuonna 2015. Pienituloisuutta voidaan mitata myös pitkityneesti pienituloisten osuudella asuntoväestöstä. Tämä luku oli 13,85 % vuonna 2013 ja hieman parempi vuonna 2015 ollen 12,98 %. Pitkittyneesti pienituloisiksi

(14 380 €/kulutusyksikkö) katsotaan henkilöt, jotka ovat kuuluneet pienituloisiin kotitalouksiin tilastovuoden lisäksi kahtena vuotena kolmen edellisvuoden aikana.

Työttömien osuus työvoimasta oli keskimäärin 16,0 % (N=778) vuonna 2013 ja vuonna 2016 vastaavasti 17,5 % (N=804). Kunnan osarahoittama työmarkkinatuen maksuosuus (yli 500 pv) on laskenut vuodesta 2013 (382 000 €) vuoteen 2016 (327 000 €) 55 000 €:lla. Työmarkkinatuen kokonaismaksuosuus vuonna 2016 oli noin 539 000€.

Pitkäaikaistyöttömien prosenttiosuus työttömistä on jatkanut kasvuaan. Pitkäaikaistyöttömien osuus työttömistä oli 25,3 % vuonna 2013 ja vuonna 2016 se oli noussut 33,1 % (N=266). Nuorisotyöttömyys (18-24v) on varsin korkea, sillä 22,4 % nuorista oli työttömänä vuonna 2013. Vuoteen 2016 nuorisotyöttömyys oli hiukan laskenut 19,2 %:iin (N=65).

Työvoiman määrä oli 4859 vuonna 2013, kun se oli vuoteen 2016 laskenut 4582 henkilöön. Kiteen työpaikkaomavaraisuus on korkea ylittäen 100 %. Työpaikkaomavaraisuus oli 122,70 % vuonna 2013 ja 100,9 % vuonna 2014. Teollisia työpaikkoja oli 927 vuonna 2013 ja vuoden lopussa 2016 niitä oli 790. Muilla aloilla saatavissa olevan tiedon mukaan (31.12.2014) työpaikkoja oli maa- ja metsätaloudessa 494, palveluissa 229, rakentamisessa 234, julkisella sektorilla 1017 sekä kaupassa, kuljetuksessa ja majoituksessa yhteensä 686. Kaupunginvaltuusto hyväksyi loppuvuodesta 2016

elinvoimaohjelman, jossa korostuu yhteistyön merkitys alueen kehittämisessä. Elinvoimaohjelman tavoitteena on luoda uusia työpaikkoja yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa.

Lapset, varhaisnuoret ja lapsiperheet

Lapsiperheiden osuus perheistä oli 27,9 % vuonna 2016. Lapsiperheiden osuus väestöstä on laskenut vuosien 2010 - 2016 aikana -10,9 %. Vuoden 2016 väestötietojen mukaan 0-6-vuotiaiden osuus väestöstä oli 5,3 % (n=567) ja 7-15-vuotiaiden osuus oli 7,7 % (n=827).

Lasten päivähoidossa 3-5 -vuotiaista on ollut 71,4 % vastaavan ikäisestä väestöstä, joka on vertailualueiden tasoa ja on ollut nousussa seuranta-vuosina. Esiopetuksen piirissä vuonna 2014 oli 82 lasta. Perusterveydenhuollon lastenneuvolakäynnit (0-7-vuotiaat) ovat olleet vertailuvuosina matalat. Kasvatus- ja perheneuvonnan asiakkuudet ovat kasvaneet vuodesta 2010 lähtien. Indikaattori kuvaa kasvatus- ja perheneuvolatoiminnan peittävyttä, joka on ollut Kiteellä vertailualueita kattavampaa.

Kodin ulkopuolelle sijoitettuja 0-17-vuotiaita oli 19 henkilöä vuonna 2015. Lastensuojeluilmoitusten määrä on tasaantunut vuodesta 2011 lähtien. Vuonna 2015 tehtiin 156 lastensuojeluilmoitusta.

Kiteeläisten lasten ja varhaisnuorten hyvinvointia voidaan arvioida 8. ja 9. luokan oppilaiden kouluterveyskyselyn (2017) tulosten mukaan seuraavasti: varhaisnuoret kokevat terveydentilansa osittain hyväksi, tosin noin 20 % nuorista ilmoittaa sen keskinkertaiseksi tai huonoksi. Nuorista 14 % ilmoittaa, ettei ole yhtään läheistä ystävää ja koulukiusatuksi kokee itsensä 9 % nuorista. Fyysisen uhkan kokemuksia on ollut jopa 28 % nuorista. Kokonaisuutena kiteeläisten lasten ja nuorten hyvinvointi on kehittynyt suotuisasti, myös vertailualueisiin nähden, mutta huolestuttavaa on läheisen ystävän puuttuminen, koulukiusatuksi tuleminen sekä fyysisen uhkan kokemukset.

Varhaisnuorten elintavat ovat kehittyneet suotuisasti, sillä humalahakui-nen juominen (11 %) ja tupakointi (7 %) ovat vähentyneet. Nuuskaaminen on uusi kasvava ilmiö, sillä 6 % nuorista ilmoittaa nuuskaavansa päivittäin. Huolestuttava elintapailmiö on myös ylipainon yleisyys, sillä kiteeläisistä nuorista 18 % ilmoittaa itsensä ylipainoiseksi. Painonhallinnan näkökulmasta on huolestuttavaa, että 27 % nuorista ilmoittaa, ettei syö päivittäin koululounasta, aamupalan jättää syömättä jopa puolet nuorista. Vain kolmannes varhaisnuorista ilmoittaa harrastavansa hengästyttävää liikuntaa enintään tunnin viikossa, toisaalta 38 % ilmoittaa harrastavansa omaehtoista liikuntaa päivittäin.

Terveydenedistämisen aktiivisuus (TEA) perusopetuksen pistemäärä vuodelta 2015 oli 68, joten parannettavaa on.

Nuoret ja nuoret aikuiset

Toisen asteen kouluterveyskyselyn mukaan kiteeläisistä nuorista 15-18 % kokee terveydentilan keskimääräiseksi. Toisaalta elintapaeroja on nähtävissä lukiolaisten ja ammatillisen oppilaitoksen opiskelijoiden välillä. Suurin elintapaero on tupakoinnissa lukiolaisten ja ammatillisen oppilaitoksen opiskelijoiden välillä (0 % vs.34 %). Vastaavasti käyttäytymisero on pienempi humalahakuisessa juomisessa (15 % vs.26 %). Vaikka nuoret ja nuoret aikuiset kokevat terveydentilansa varsin hyväksi, niin nuorten ylipaino on voimistuva ilmiö. Lukiolaisista ylipainoiseksi ilmoittaa itsensä 21

% ja vastaavasti ammattiopiston opiskelijoista 29 %. Päivittäin omaehtoista liikuntaa lukiolaisista harrastaa noin puolet ja ammattikoulun opiskelijoista kolmannes.

Nuorten kasvuympäristön turvallisuus koetaan varsin hyväksi, sillä alle 7 % ilmoittaa, ettei ole yhtään ystävää ja kiusaamisen kokemukset ovat vähäiset.

Nuorisotyöttömyys on pysytellyt vakaana ja vuonna 2016 nuorista (18 - 24 v) 19 % (N=65) oli työttömänä. Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneita oli (3,7 % 2015), ja tukipäätökset ovat olleet laskussa vuodesta 2013 lähtien. Koulutuksen ulkopuolelle jääneiden määrä on pysytellyt vuosien saatossa 8-9 % tasolla.

Nuorisotyön painopiste Kiteellä sijoittuu ehkäisevään työhön ja sitä on toteutettu koulunuorisotyön, nuorisotilatoiminnan sekä erilaisten tapahtumien ja retkien yhteydessä sekä yhteistyössä nuorisotyötä tekevien sidosryhmien kanssa. Kerhotoiminta toteutettiin aikaisempien vuosien tapaan kumppanuuksien avulla sekä nuorisovaltuustotoiminnalla, nuorisotilatoiminnalla ja koulunuorisotyöllä. Nuorisovaltuustotoiminnalla ja erilaisilla tapahtumilla on suuri vaikutus nuorten keskinäisen yhteisöllisyyden ja osallisuuden tunteeseen. Vuoden 2017 talousarvioon hyväksyttiin lisäresurssi etsivään nuorisotyöhön kaupungin omana toimintana.

Kiteen kaupungin nuorisotoimi oli mukana toteuttamassa erilaisia hankkeita osallisuuden ja nuorison hyvinvoinnin lisäämiseksi:

- Keski-Karjalan yhteinen nuorten mediakasvatushanke vuosina 2013-2016
- Kirjaston hallinnoima nuorisolle kohdennettu hanke vuosina 2016-2017
- Ostopalvelusopimus nuorten työpajatoiminta- ja etsivän nuorisotyön toteuttamisesta Honkalampi-säätiön kanssa
- Maakunnallinen Ohjaamo 2.0 -hanke, jossa nuorisotoimi on ollut mukana kehittämässä Ohjaamo-mallia Kiteelle
- Vuosittain on haettu tukea lasten ja nuorten paikallisen harrastustoiminnan tukemiseen

Vuonna 2016 toteutuneiden toimintojen ja kävijöiden määrät ovat hie-man kasvaneet suunnittelukauteen verrattuna. Koulunuorisotyötä on tehty 7h/viikossa. Kesälahden nuorisotalon kävijämäärä oli keskimäärin 19 nuorta/pv. Nuorisotapahtumia järjestettiin 19 ja retkiä 8. Omien ja yhteistyössä tuotettujen tapahtumien ja retkien osallistujamäärä on 3369. Nuorisovaltuuston aloitteita/kannanottoja tehtiin kolme. Kumppanisopimusten määrä nuorisotoimella oli 11. Kumppanuuksilla tuettujen nuorten kerhotoiminnassa olleiden lasten ja nuorten määrä oli 240. Nuorten työpajatoiminnassa olevien nuorten sijoittuminen jatkotoimenpiteisiin oli jakson jälkeen 83,3 %. Nuorisotila Linkki käynnisti toimintansa Kiteen taajamassa elokuussa 2017.

Työikäiset

Vuoden 2016 väestötietojen mukaan 25 - 64-vuotiaiden osuus väestöstä oli 49 % (n=5208). Työllisten osuus työvoimasta on laskenut tasaisesti, vuonna 2015 työllisiä oli 32,6 % väestöstä. Elatussuhde oli 207 vuonna

2015. Työttömien osuus työvoimasta oli 17,5 % vuonna 2016, joista pitkäaikaistyöttömiä oli 33 %. Työttömien absoluuttinen määrä vuonna 2015 oli 804 henkilöä, joista pitkäaikaistyöttömiä oli 266 henkilöä.

Työikäisten elintapoihin liittyvää kuntakohtaista indikaattoritietoa ei ole saatavissa sotkanet-tilastopalvelusta. Elintapoja voidaan kuitenkin arvioida Pohjois-Karjalan väestötiedoilla. Niiden mukaan terveytensä keskitasoiseksi tai sitä huonommaksi kokee kolmannes työikäisistä (20 - 64-vuotiaat). Päivittäin tupakoivien osuus on 19 % ja alkoholia liikaa käyttävien osuus (AUDIT-C) on 33 % työikäisistä. Työikäisistä lihaviin (BMI < 30) osuus on 19 %. Työkykynsä heikentyneeksi arvioi jopa neljännes työikäisistä.

Keskimääräinen eläkkeelle siirtymisikä on 61 vuotta (2016). Työkyvyttömyyseläkkeellä (25 - 64-vuotiaat) on 12 % vastaavan ikäisestä väestöstä. Suurin työkyvyttömyyden aiheuttaja on mielenterveys- ja käyttäytymishäiriöt (5,4 %). Seuraavaksi yleisimmät syyt ovat tuki- ja liikuntaelimestön sekä sidekudossairaudet (3 %) ja verenkiertoelinsairaudet (1 %).

Muiden kuin Kiteen kaupungin hallinnoimia työllisyys Hankkeita, joissa kaupungilla on rahoitusosuus, oli vuonna 2016 Työllistyvä Keski-Karjala -hanke, joka keskittyi pitkäaikaistyöttömien asioiden edistämiseen ja lähinnä yhdistystyöllistämiseen kolmannelle sektorille. Potkua työelämään, Avustajan työstä silta työmarkkinoille, KAJO-hanke ja Ohjaamo 2.0-hanke. KETI:n toteuttama Osaava Keski-Karjala -hanke. Kiteen evankelinen kansanopisto toteuttama Perhot-hanke, Ikäihmisten perhehoitajuus ja perhehoidon vertaiskehittämisen toimintamalli työllisyyden edistäjänä.

Ikäihmiset

Vuoden 2016 väestötietojen mukaan 65 vuotta täyttäneiden osuus väestöstä oli 31 % (n=3336). Väestöennusteen mukaan vuonna 2025 65 vuotta täyttäneiden osuus on jo 41 % väestöstä.

Elämänlaatua osoittavia kuntakohtaisia indikaattoreita ei ole sotkanet-tietopalvelussa käytettävissä, joten havainnot perustuvat Pohjois-Karjalan väestön tunnuslukuihin. Terveytensä keskitasoiseksi tai sitä huonommaksi kokee 59 % 65 vuotta täyttäneistä. Arkiaskareissa suuria vaikeuksia kokee 25 % 75 vuotta täyttäneistä. Yksinäisyyden kokeminen lisääntyy ikääntyessä. 75 vuotta täyttäneiden joukossa lähes viidennes (18 %) kokee yksinäisyyttä. Päivittäin tupakoivia 65 vuotta täyttäneistä on 7 %. Vastavasti alkoholia liikaa käyttävien osuus kohderyhmässä on 11 %.

Ikäihmisten (75 vuotta täyttäneet) palvelut ovat lähes laatusuosituksen (STM/Kuntaliitto) mukaiset. Laitosasumisen purkamisessa on onnistuttu, tosin tehostetun palveluasumisen käyttöaste (10 %) on suosituksia korkeampaa. Säännöllisen kotihoidon piirin asiakkuudet ovat kasvaneet (10,8 % vs. 13,6 %), joka on suosituksen mukaisella tasolla. Yli 75-vuotiaista lähes 90 % asuu kotona.

2 Painopisteiden, tavoitteiden ja toimenpiteiden arviointi

Edellisen kauden hyvinvointisuunnitelman (2013 - 2016) painopisteiksi oli asetettu seuraavat kaksi painopistettä koskemaan koko ikäkaarta:

1) Toiminta- ja työkyky ja 2) Työllisyyden hoito

1. Toiminta- ja työkyvyn edistämiseksi oli asetettu seuraavat tavoitteet ja niitä arvioidaan asetetuilla arviointimittareilla:

- 1.1. Vanhemmuuden tukeminen kokonaisvaltaisesti kaikissa palveluissa
- 1.2. Nuorten keskinäisen yhteisöllisyyden lisääminen
- 1.3. Moniammatillisen yhteistyön lisääminen (palveluyksiköiden rajapintojen häivytyks)
- 1.4. Työ- ja toimintakykyä edistävä palveluverkosto
- 1.5. Varhainen työ- ja toimintakykyongelmaan puuttuminen
- 1.6. Varhainen toimintakykyongelmaan puuttuminen/-ongelman ehkäiseminen
- 1.7. Toimintakyvyn ja vireyden ylläpitäminen
- 1.8. Koordinoidut ennaltaehkäisevät palvelut

Lapset, nuoret ja lapsiperheet

Kiteeläisten varhaisnuorten ja nuorten vahvuutena on ollut terveydentila ja elintavat. Vanhemmuuden tukemiseen kohdennetut kehittämistoimenpiteet näkyvät ainakin lastensuojelun avoimuuspalveluiden tukitoimien/perhe-neuvonnan kohdentumisena useampaan perheeseen (2,1 % vs. 4,3 %). Ras-kaiden tukipalveluiden (kodin ulkopuolelle sijoitetut) käyttö ei ole aina-kaan kasvanut (1 % vs. 0,8 %).

Henkisen hyvinvoinnin haasteet näyttävät kasvavan nuorten ja nuorten aikuisten ikäryhmässä. Läheisen ystävyyden kokemisen puute (ei yhtään läheistä ystävää) on lisääntynyt 8 lk. ja 9 lk. keskuudessa seurantavuosina (2013-2017) 7 %:sta 14 %:iin. Toisen asteen opiskelijoilla vastaava ilmiö on laskusuuntainen 7 % vuonna 2017. Koulukiusatuksi yläkoululaisista kokee entistä useampi 9,5 % vuonna 2017. Vastaava kiusaamisilmiö on vä-häinen 2. asteen opiskelijoiden keskuudessa. Elintapakäyttäytymisen ne-gatiiviset ilmiöt, kuten tupakointi, alkoholin käyttö ja liikkumattomuus ovat laskusuuntaiset, tosin ammattiopiston opiskelijoilla tupakointi ja säännöllinen alkoholin käyttö on selvästi yleisempää kuin lukiolaisilla.

Nuoret aikuiset ja työikäiset

Nuorten aikuisten (16-24v) mielenterveys- ja käyttäytymishäiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkkeelle jääneiden osuus on kuitenkin kasvanut vuodesta 2013 - 2015 (18 vs. 20 henkilöä). Työikäisten (25-64v) työkyvyttömyyseläkkeiden määrä on lähtenyt pienoiseen laskuun (12,5 % vs. 11,7 %) tarkastelujakson aikana. Keskimääräinen eläkkeelle siirtymisikä on noussut 61,1 vuoteen (2016), mikä tosin osittain johtuu valtiohallinnon eläkeuudistuksesta.

Työkyvyn suhteen työikäisten terveys ja hyvinvointi ovat ennallaan. Työ-kyvyttömyyden syistä tuki- ja liikuntaelinten sekä sidekudosten sairauk-sien vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavien määrä kääntyi lievään las-

kuun. Työttömien terveystarkastuksissa käyneiden määrä lisääntyi ja lisäksi pitkäaikaistyöttömille on ollut tarjolla lääkärinvastaanottoaikoja. Edelleen monet kumppanuussopimuksiin perustuvat tapahtumat ja toiminnot ovat tukeneet kuntalaisten työ- ja toimintakykyä. Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäyntien määrät ikäluokassa 15 - 64 -vuotiaat ovat vähentyneet. Vastaavasti muilla hoitoalan ammattihenkilöillä käynnit ovat lisääntyneet. Muutos on ollut tavoitteen mukainen.

Ikäihmiset

Ikäihmisten laitoshoidon purkamisessa on onnistuttu, tosin tehostetun palveluasumisen käyttöaste on suosituksia korkeampaa. Lisäksi yli 75-vuotiaiden kotona asumisen tasossa ei ole aivan saavutettu STM:n suositusta (89 vs. 92). Säännöllisen kotihoidon palvelutarjontaa on lisätty (10,8 % vs. 13,6 %), noin on tuettu kotona asumista. Vuonna 2015 tehtiin 83 ikäänntyneiden palveluohjausta. Kunnan kustantamassa yhteisöasumisen ja perhehoidon osa-alueessa on hieman lisäystä. Vuonna 2015 perhehoidossa oli viisi henkilöä ja vuonna 2016 kahdeksan henkilöä.

2. Työllisyyden hoidon edistämiseksi oli asetettu seuraavat tavoitteet ja niitä arvioidaan asetetuilla arviointimittareilla:

2.1. Työllisyyteen liittyvän kumppanuuden ja koordinaation vahvistaminen

2.2. Maksettavan passiivituen määrä ei kasva

2.3. Alle 25-vuotiaiden työttömyyden taso alemmaksi kuin yleinen työttömyysaste

2.4. Työpaikkojen kokonaismäärän lisääminen ja työikäisten työttömyyden vähentäminen

2.5. Kaikki oppilaat perusopetuksesta siirtyvät 2. asteen koulutukseen ja 2. asteen jälkeen töihin tai jatkokoulutukseen

Haasteena on edelleen heikko työllisyystilanne. Työttömiä oli vuoden 2013 lopussa 845. Vuoden 2016 lopussa oli 832 työtöntä, tämä on kuitenkin 116 vähemmän kuin edellisellä vuonna 2015, jolloin työttömiä oli 948. Pitkäaikaistyöttömien osuus työvoimasta ja työttömistä on jatkanut kasvuaan teollisten työpaikkojen vähenemisen myötä.

Työttömille kohdennettujen tukitoimien piirissä olevista ei ole saatavissa yksilöityjä tietoja. Kiteen kaupungissa on suunnittelukaudella tehty työttömyyttä vähentäviä toimia mm. seuraavasti; aktivointisuunnitelmien tekeminen asiakkaiden ja TE-toimiston/TYP:n kanssa, kuntouttavan työtoiminnan järjestäminen, palkkatukityöllistäminen, useiden työllisyshankkeiden järjestämät palvelut sekä kuntalisän maksaminen työnantajille. Näillä toimilla ja lukuisilla työttömien aktivoitiin liittyvillä hankkeilla on pystytty hillitsemään työttömyyden kasvua ja pienentämään työmarkkinatuen kuntaosuuden määrää. Työvoiman määrä oli 4859 vuonna 2013 ja vuonna 2016 4582 henkilöä.

Nuorisotyöttömyys on kohonnut vuodesta 2011 lähtien ja vuonna 2015 nuorista (18-24 v) jopa 19.2 % oli työttömänä. Etsivällä nuorisotyötoiminnalla pyrittiin lisäämään syrjäytymisvaarassa olevien nuorten kokonaisvaltaista hyvinvointia etsimällä sopivia koulutus- ja työpolkuja sekä ehkäisemällä toimeettomuutta. Nuorten työpajatoiminnalla on saatu hyviä tuloksia ja toiminnassa olevia nuoria on sijoittunut jatkotoimenpiteisiin työpajajakson jälkeen. Työpajatoiminnassa mukana olleista nuorista sijoittui

jatkotoimenpiteisiin 2016 vuonna 83,4 %, kun vastaava prosenttiluku vuonna 2015 oli 40 %. Koulutuksen ulkopuolelle jääneiden (17-24v) määrä (8,3 %, 2015) on kuitenkin hieman laskenut.

Työllisyysohjelma laadittiin vuonna 2015 ja sen tavoitteena oli kehittää Kiteen mallia työllisyysasioiden hoitamiseen. Ohjelmassa asetettuja tavoitteita seurataan kuukausittain kuten myös työllisyysprosentin kehitystä sekä työmarkkinatuella olevien lukumäärää. Työllisyysohjelman tavoitteena on kehittää Kiteen mallia työllisyysasioiden hoitamiseen. Tavoitteena on työttömien työllistäminen sekä kaupungin sisälle että muille työnantajille, työttömänä ja työllisyyspalveluissa olevien kiteeläisten osaamisen kehittäminen ja työttömien valmentaminen kohti työelämää yhteistyössä eri tahojen ja toimijoiden kanssa. Työllisyyden hoitoa tukevia toimenpiteitä ja hankkeita, joissa Kiteen kaupunki on ollut mukana, on toteutunut suunnittelukaudella paljon ja niiden kautta on voitu vaikuttaa työttömyyden kasvun hillitsemiseen.

Kitee on ollut mukana monissa hankkeissa mm. Reimari-hankkeessa 2013 - 2015, Potkua työelämään 2014 - 2016, Avustajan työstä silta 2014 - 2016, Varikko 2015 - 2017, KAJO-keskus-hanke 2016 -2017, Ohjaamo 2.0-hanke 2015 - 2017 ja Työllistytvä Keski-Karjala-hanke 2015 - 2017. KETI toteuttaa Osaava Keski-Karjala -hanketta 1.1.2015 - 30.6.2017.

Kaupunki on onnistunut talouden tasapainottamisessa poikkeuksellisen hyvin. Elinvoimaisuuden osalta tilanne ei kuitenkaan ole suunnittelukauden aikana kohentunut. Tärkeimpien elinvoimaisuuden muuttujien osalta kuten asukasluvun muutos, työllisyysaste ja taloudellinen huoltosuhde ei muutosta parempaan ole tapahtunut. Kiteen kaupungin elinvoimaohjelma hyväksyttiin vuonna 2016.

3 Johtopäätökset ja toimenpide-ehdotukset

Kunnan rakenteet, talous ja elinvoima

Kiteen kaupungin taloudellinen tilanne on kohentunut huomattavasti suunnittelukauden aikana. Talouden tasapainottamisen aikana on kuitenkin huolehdittu, että palvelut pysyvät hyvässä kunnossa ja samalla palveluvarustusta on kohennettu investoinnein. Taloudellinen liikkumavara antaa paremmat mahdollisuudet huolehtia kuntalaisten hyvinvoinnista tulevaisuudessa.

- Kaupungin taloutta on edelleen suunnitelmallisesti vahvistettava kaupungin elinvoimaisuuden vahvistamiseksi. Elinvoimaisuuden alueelle kuuluviin asioihin tulee jatkossa kohdentaa huomiota entistä enemmän. Tämän alueen asiat vaikuttavat vahvasti toisiinsa. Elinvoiman alueeseen liittyvät onnistumiset tuovat myös mukanaan hyvinvointia. Kiteen kaupungin elinvoimaohjelma hyväksyttiin vuoden 2016 lopulla ja päivitetty versio marraskuussa 2017.

Kiteen kaupunki on laatinut oman työllisyysohjelman, jonka sitovilla toiminnallisilla ja taloudellisilla tavoitteilla sekä niiden seurannalla ja raportoinnilla pyritään vaikuttamaan myös kuntalaisten hyvinvointiin. Kaupungin kaikki toimialat ja eri toimijat ovat yhteistyössä toteuttaneet työllisyysohjelmaa maaliskuusta 2015 lähtien.

Hyvinvoinnin kehittämisessä ei pidä myöskään unohtaa kulttuurin, liikunnan yms. vaikutusta hyvinvointiin. Liikunta- ja kulttuuriharrastusten mahdollisuuksien luominen ja tasa-arvoisen käytön tukeminen ovat erittäin tärkeitä asioita koko väestön kannalta. Tarjolla tulee olla julkisia ja subventoituja sekä kansalais- ja vapaaehtoistoiminnan kentän tarjoamia palveluja. Erityisen tärkeinä niin liikunnassa kuin kulttuurissakin näyttäytyvät osallisuuden ja toimijuuden kokemukset, jotka tukevat yksilön kehittymistä ja hyvinvointia yhteisön ja yhteiskunnan jäsenenä ja osaltaan tukevat yhteisön sosiaalisen pääoman kehittymistä.

- Kiteen kaupungin liikuntastrategia otetaan osaksi hyvinvointisuunnitelmaa ja sen toteutumista seurataan hyvinvointikertomuksessa.

Hyvinvointisuunnittelu ja -työ tulisi saattaa luonnolliseksi osaksi kaupungin toiminnan ja talouden suunnittelua, näin se ei jää erilliseksi omaksi suunnitelmakseen. Suunnitelman osaksi soveltuu hyvin myös sisäisen turvallisuuden suunnitelma.

Kunnan päätöksenteossa ja kaikessa viranomaistoiminnassa tulee huomioida sen vaikuttavuus hyvinvointiin ja sen edistämiseen. Vaikuttavuuden arviointiin on käytettävissä työskentelyväline sähköisen hyvinvointikertomuksen yhteydessä.

- Terveiden hyvinvoinnin edistäminen on nostettava strategiseksi painopisteeksi kunnan uudessa strategiassa. Kunnan tulee seurata HYTE-kerroinindikaattoreiden kehitystä ja huomioida niiden vaatimat toimenpiteet.

Lapset, varhaisnuoret ja lapsiperheet

Kiteeläisten lasten ja varhaisnuorten hyvinvointia voidaan arvioida 8. ja 9. luokan oppilaiden kouluterveyskyselyn tulosten perusteella kokonaisuutena. Kiteeläisten lasten ja nuorten elintavat ovat kehittyneet suotuisasti ja ovat vertailualueisiin kehitysmässä hyvään suuntaan.

Varhaisnuorten elintavat ovat kehittyneet suotuisasti, sillä niin humalahaikuinen juominen kuin tupakointikin ovat vähentyneet. Nuuskaaminen on uusi kasvava ilmiö ja laittomien huumeiden käyttöä esiintyy, mutta ilmiö on selvästi vertailualueita lievempi. Huolestuttava elintapailmiö on kuitenkin ylipainon yleisyyden kasvaminen. Painonhallinnan näkökulmasta on huolestuttavaa, että 27 % yläkoulun oppilaista jättää syömättä päivittäisen koululounaan kerran viikossa. Ilmiö on varsin yleinen, mutta sen kasvu on tasaantunut. Vastaavasti vain kolmannes ilmoittaa harrastavansa hengästyttävää liikuntaa enintään tunnin viikossa. Nuorten ylipainoisuus on siis varsin yleistä, sillä yläkoululaisista ja lukiolaisista noin viidennes ja ammattiopiston opiskelijoista kolmannes on ylipainoisia.

- Kiteen kaupungilta puuttuu lakisääteinen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman avulla ohjataan, johdetaan ja kehitetään lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointityötä kunnassa. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma (lastensuojelulaki 12 §) laaditaan lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi sekä lastensuojelun järjestämiseksi ja kehittämiseksi. Laadinta käynnistetään yhteistyössä Siun Soten kanssa vuoden 2018 aikana. Osa suunnitelmaan sisällyttävistä toimista otetaan huomioon jo yleisen hyvinvointisuunnitelman tavoitteissa.

Nuoret ja nuoret aikuiset

Kouluterveyskyselyn 2017 mukaan terveys- ja elintapaerot lukiolaisten ja ammatillisissa oppilaitoksissa opiskelevien välillä näyttävät edelleen pysyneen suurena. Päihteiden käyttö molemmissa opiskelijaryhmissä on taasoittunut, mutta lukiolaisten huomattavasti vähentynyt päihdekäyttö lisää eroa edelleen ryhmien välillä. Elintavoissa on tapahtunut suotuisaa kehitystä.

Haasteena on säilyttää opiskelijoiden tuntema yhteisöllisyys oppilaitoksissa. Kiusaamiskokemukset ja yksinäisyyden kokemisen tunne ovat vähentyneet vuoden 2017 kouluterveyskyselyn mukaan 2. asteen opiskelijoilla.

Alle 25-vuotiaiden työttömyysaste on yleistä työttömyysastetta korkeampi, joten nuorten työllisyystavoitteessa ei ole onnistuttu. Nuorisotyöttömyys on pysynyt koko suunnittelukauden korkealla tasolla. Toimeentulotukea saavien nuorten määrän kasvu on kuitenkin pysähtynyt. Etsivä nuorisotyö ja nuorten työpajatoiminta pyrkivät tavoittamaan syrjäytymisvaarassa olevia tai jo syrjäytyneitä nuoria.

Työikäiset

Työttömyyden kasvu on saatu pysähtymään, mutta pitkäaikaistyöttömyys on edelleen lisääntynyt. Työmarkkinatuen kuntaosuuden kasvu on saatu pysäytettyä suunnittelukauden viimeisenä vuonna.

- Erityiset toimenpidekohderyhmät, mm. syrjäytymisen ehkäisemiseksi, ovat alle 25-vuotiaat ja yli 50-vuotiaat työttömät. Työttömien määrän lisääntyminen on saatu pysäytettyä, mutta pitkäaikaistyöttömien määrä on jatkanut kasvuaan.

Kuntouttava työtoiminta on työllisyysohjelman mukaisesti ostettu kokonaan Honkalampi-säätiöltä 1.4.2015 alkaen. Moniammatillisen yhteistyön tehostaminen säännöllisillä lääkäripalveluilla on vaikuttanut oleellisesti työmarkkinatuen kuntaosuuden kustannuksien hillintään.

Ikäihmiset

Ikäihmisten osuus väestöstä on lisääntynyt ja ennusteen mukaan jatkaa kasvua.

- Ikäihmisten kotona asumista ja pärjäämistä tulee edelleen tukea ja luoda ennalta ehkäisevää toimintaa kumppanuuksia ja nykyteknologiaa hyödyntäen.

Ikäihmisille suunnattu palvelurakenne lähestyy ja osin jo on valtakunnallisten suositusten tasolla. Suunnittelukaudella on säännöllisen kotihoidon määrää pystytty vuosittain kasvattamaan ja se on jo valtakunnallisen suosituksen mukainen (13 - 14 %). Samoin tehostetun palveluasumisen määrän kasvu saatiin jo pysähtymään suunnittelukauden alussa ja viime vuonna se oli hieman laskenut ollen 10 % vuonna 2016 (tavoite 6-7 %). Perhehoito iäkkäiden hoivamuotona on otettu käyttöön ja sen lisäämiseen tulisi luoda mahdollisuuksia, näin kyseisen palvelumuodon piirissä olevien vanhusten vähäinen määrä saataisiin nousuun.

Kaikki ikäryhmät

Väestön vähenemisen lisäksi ikärakenne muuttuu ennusteen mukaan vanhusvoittoisemmaksi. Muutaman seuraavan vuoden aikana yli 80-vuotiaiden osuus väestöstä pysyy vielä tasaisena, mutta alkaa sen jälkeen kasvaa. Väestön väheneminen ja ikääntyminen on vahva trendi ja se tulee huomioida kunnan päätöksissä.

Lasten, nuorten ja perheiden ongelmien ja syrjäytymisen ennalta ehkäisyllä mahdollisimman varhaisessa vaiheessa ja mahdollisimman monella tasolla, saadaan aikaan kauaskantoisia vaikutuksia väestön hyvinvointiin.

Kaikkien kaupungin asukkaiden hyvinvoinnin edistämiseksi tulisi päätöksenteossa kiinnittää huomiota hyvinvointierojen kaventamiseen ja eriarvoistumisen vähentämiseen sekä syrjäytymässä olevien tukemiseen.

Kaupungin taloudessa sosiaali- ja terveystoimenot ovat suurin kuluerä. Sosiaali- ja terveystoimen nettokustannusten jatkuva nousu on pysäytetty suunnittelukauden viimeisenä vuonna. Sosiaali- ja terveystoimen alaiset vertailukelpoiset nettomenot, 42,9 milj. euroa, pienenevät vuonna 2016 0,2 milj. euroa eli 0,4 % suhteessa edelliseen vuoteen. Ikävakioitu sairaustavuusindeksi on edelleen korkea ja se on jatkanut nousua.

Yhteenveto

Kiteeläisten terveys ja hyvinvointi ovat tämän raportin perusteella pysyneet pääsääntöisesti hyvällä tasolla. Huolenaiheena on nuorten terveys ja hyvinvointi. Erityisesti päihteiden käytön vähentämiseen ja henkisen hyvinvoinnin tukemiseen tulee ennalta ehkäisevässä toiminnassa kiinnittää huomiota. Tähän ennaltaehkäisevään toimintaan nuorten osalta on vuoden 2018 talousarvioesityksessä jo tehty merkittäviä resurssilisäyksiä. Vuoden 2018 talousarvioesityksen mukaisesti kaupunki tukeen uuden nuorisotila LINKIN toimintaa ja etsivä nuorisotyö toteutetaan kaupungin omana toimintana.

Pitkäaikaistyöttömien määrä lisääntyi. Kiteen kaupungin toimilla ei ole pystytty pysäyttämään pitkäaikaistyöttömien lisääntymistä. Tämän ryhmän terveyttä ja hyvinvointia tukevia toimia on kuitenkin toteutettu suunnitelman mukaisesti ja monipuolisesti. Palvelut ja toimet ovat taivottaneet niitä tarvitsevia.

Ikäihmisten kotona asumisen tukemiseksi tarvitaan uudenlaisia toimintamalleja toimintakyvyn ja vireyden ylläpitämiseksi.

OSA II HYVINVOINTISUUNNITELMA VALTUUSTOKAUDELLE 2017 - 2020

4 Kuntastrategian painopisteet ja linjaukset

Kiteen kaupungin strategiassa vuosille 2017 - 2021 (KV 13.11.2017 § 71) esitetään kirkaat pääteemat, joita ovat elinvoima, hyvinvointi, elinympäristö ja yhdessä tekeminen.

Elinvoimaa vahvistetaan maailman muutosten ennakoinnilla sekä mahdollisuuksien ja tarpeiden havaitsemisella, notkealla asenteella, nopealla reagoinnilla sekä tekemällä vastuullisia ja vaikuttavia päätöksiä elinvoiman varmistamiseksi. Elinvoiman vahvistaminen tukee THL:n määritelmän mukaisten yhteisön hyvinvoinnin ulottuvuuksien toteutumista, joiden katsotaan koostuvan elinoloista, työllisyydestä, työoloista ja toimeentulosta. Vuonna 2017 päivitetty elinvoimaohjelma (KV 13.11.2017 § 72) sekä kaupungin aktiiviset omat toimenpiteet, kuten työllisyyskoordinaattorin ja elinkeinopäällikön palkkaaminen sekä yhteistyö Soten toimijoiden kanssa vievät linjaukset toiminnan tasolle.

Kitee edistää hyvinvointia olemalla lapsiystävällinen, turvallinen, vireä ja monipuolisia mahdollisuuksia tarjoava kaupunki kasvaa, kouluttautua, harrastaa ja työskennellä aktiivisesti. Asetettu tavoite tukee yksilöllisen hyvinvoinnin tekijöitä, joita ovat sosiaaliset suhteet, itsensä toteuttaminen, onnellisuus ja sosiaalinen pääoma. Hyvinvointia edistetään yhteistyössä Soten kanssa neuvolapalveluiden järjestämisestä lähtien, muun muassa Neuvokas perheen toimintamallia hyödyntämällä. Vanhemmille tarjotaan tukea varhaiskasvatukseen ja esiopetuksen yhteydessä, ja samoin kaksikielisten lasten puheen kehittymistä tuetaan. Peruskoulu tarjoaa joustavan perusopetuksen luokan (JOPO). Työtä nuorten syrjäytymisen ehkäisemiseksi tehdään yhteistyössä sivistystoimen, nuoriso- ja liikuntapalveluiden ja Soten kanssa. Harrastus- ja kulttuuripalvelut pidetään laadukkaina ja vapaan sivistystyön eri muotoja kehitetään vastaamaan eri väestöryhmien muuttuvia tarpeita.

Kiteen kaupungin strategian mukaisesti elinympäristönä Kitee on helposti saavutettavissa oleva, viihtyisä, ja ympäristöarvot huomioon ottava kaupunki keskellä puhdasta ja monimuotoista luontoa. Kiteellä tehdään määrätietoista työtä kaupunkikeskuksen ja taajamien turvallisuuden ja viihtyisyyden kehittämiseksi sekä ympäristöystävällisen ja hyvinvointia edistävän Kiteen rakentamiseksi. Kitee on sitoutunut HINKU-kunnille asetettuihin tavoitteisiin. Kesälahden taajama säilyy vireänä. Koko Kiteen alueella toteutetaan aktiivista, ennakoivaa ja asukkaiden hyvinvointia tukevaa maa- ja kaavoituspolitiikkaa.

Kiteen kaupungin ja kiteeläisten toiminnassa painottuu yhdessä tekeminen. Yhdessä tekeminen ja verkostoituminen eri toimijoiden ja ympäristökuntien kanssa lisäävät hyvinvointiin keskeisesti sisältyvän sosiaalisen pääoman kehittymistä, mikä edelleen vaikuttaa kaupungin ja alueen elinvoimaa vahvistavasti. Kaupungin ja kolmannen sektorin yhteistyö on tiivististä ja kumppanuussopimustoimintaa vahvistetaan tulevana vuosina vielä nykyisestään. Kuntalaisten vaikuttamismahdollisuuksia lisätään ja valmisteltavia asiakokonaisuuksia tuodaan aiempaa enemmän julkiseen keskusteluun jo valmisteluvaiheessa. Viestintää monipuolistetaan hyödyntäen sekä sähköisiä että perinteisiä medioita.

5 Hyvinvoinnin edistämisen erillisohjelmat ja -suunnitelmat

Kiteen kaupunkilaisten hyvinvoinnin edistämistä tukevat erillisohjelmat:
Kiteen kaupunkistrategia 2017 - 2021 (KV 13.11.2017 § 71)
Kiteen kaupungin elinvoimaohjelma 2017 - 2020 (KV 13.11.2017 § 72)
Keski-Karjalan elinkeinostrategia 2016 - 2020 (KV 14.11.2016 § 59)
Kiteen kaupungin kotouttamisohjelma 2016 - 2017 (KV 14.12.2015 § 107)
Kiteen kaupungin kumppanuuden periaatteet

6 Hyvinvointisuunnitelma

Laajaan hyvinvointikertomukseen sisältyvän hyvinvointisuunnitelman tavoitteita on johdettu Kiteen kaupungin strategiasta. Strategian kirkaat pääteemat näkyvät suunnitelman painopistealueissa otsikkotasolla, asetetuissa tavoitteissa, toimenpiteissä ja arviointimittareissa. Hyvinvointisuunnitelma sisältää kuitenkin laajemman määrän hyvinvointiin liittyviä tavoitteita ja toimenpiteitä kuin kaupunkistrategia johtuen muun muassa siitä, että hyvinvointisuunnitelmaan on sisällytetty myös Siun soten toiminnasta sekä kaupungin ja soten rajapintaan sijoittuvista toimintamuodoista johdettuja tavoitteita. Lisäksi hyvinvointisuunnitelma sisältää liikuntapoliittiset tavoitteet ja turvallisuussuunnitelman keskeisimmät teemat.

Kaupunkistrategian kirkaista pääteemoista johdetut neljä painopistealuetta kuvaavat hyvinvoinnin edistämisen päämääriä ja niitä suppeammat tavoitteet konkretisoivat ja tukevat päämäärien toteuttamista. Käytännön toimenpiteet, vastuutahot ja resurssit määrittelemällä varmistetaan, että tavoitteet ovat realistisia ja saavutettavissa. Resurssit koostuvat kaupungin ja Siun soten resurssien lisäksi usein myös hanke- ja projektirahoituksista. Toimijat muodostavat verkostoja ja niissä voi olla mukana esimerkiksi järjestöjä, seurakuntia ja yrityksiä. Mittareita ja indikaattoreita hyvinvointisuunnitelma sisältää merkittävän määrän, koska tulevaisuudessa valtionosuuksiin vaikuttavien HYTE-indikaattoreiden määrä on suuri ja kaikki rahoitukseen vaikuttavat indikaattorit on järkevää ottaa tarkasteluun mukaan.

Arviointimittarit mittaavat toimenpiteiden vaikuttavuutta pitkällä aikavälillä. On syytä huomata, että sosiaalisiin ilmiöihin sisältyvien taustatekijöiden ja muuttujien määrää on vaikea hallita ja merkittävät muutokset tapahtuvat usein viiveellä. Usein muutokset ovat havaittavissa vasta valtuustokauden loppupuolella tai sen jälkeen. Kuntaliiton indikaattorikoelma mahdollista myös kuntien välisen vertailun, mikä laajentaa näkökulmaa tarkasteltaessa muutoksia ja oman kunnan asemaa suhteessa muihin kuntiin tai maakuntaan. Lisäksi indikaattoreina voidaan käyttää toimintojen laatua mittaavia, asiakaskokemuksiin perustuvia ja mahdollisesti kunnassa itse luotuja mittareita.

Hyvinvointikertomuksen käytännön toteutus vaatii vuosittaista seuranta- ja raportointia. Vuosiraporteissa kannattaa tarkastelu keskittää keskeisiin ja merkittävimpiin tavoitteisiin ja indikaattoreihin. Vuosittaisten raportointien ja tarkastelujen yhteydessä on mahdollista tarkentaa toimintasuunnitelmaa ja resurssien kohdentamista. Vuosittaiseen täytännönpanoon liittyy keskeisesti hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden huo-

mioiminen eri toimijoiden talousarvioiden laadinnassa. Vuosittaisten tarkasteluiden ja mahdollisten tavoitteiden uudelleen suuntaamisen tulee olla linjassa valtuustokauden tavoitteiden kanssa ja tukea niiden toteuttamista.

Hyvinvointisuunnitelma sisältää merkittävän määrän kaupungin resursoimaa toimintaa erityisesti elinvoiman ja työllisyyden painopistealueissa, mutta myös muissa osa-alueissa. Siun soten toiminnasta johdetut tavoitteet painottuvat hyvinvoinnin, kasvatuksen ja koulutuksen painopistealueessa sisältäen tavoitteita aina neuvolahoidosta työikäisten terveyden tukemiseen ja vanhusten kotona asumisen edistämiseen. Samalla tavoin liikuntapoliittiset tavoitteet kohdentuvat kaikkiin väestöryhmiin aina lasten liikunnasta vanhusten liikunta- ja toimintakyvyn ylläpitämiseen.

Turvallisuussuunnitelman keskeiset tavoitteet on liitetty osaksi hyvinvointisuunnitelmaa/-kertomusta. Turvallisuussuunnitelman painopisteet ja tavoitteet on johdettu Kiteen kaupunkistrategiasta ottaen huomioon valtion yleisen turvallisuuden strategiset linjaukset sekä toimintasuunnitelman tavoitteet vuosille 2017 - 2019. Hyvä sisäinen turvallisuus syntyy monen eri tekijän yhteisvaikutuksesta. Turvallisuutta edistävät muun muassa turvallinen koti-, asuin- ja työympäristö, toimivat peruspalvelut, väestön yhdenvertaisuus, hyvin suunniteltu liikenneympäristö, avun saanti silloin kun sitä tarvitaan, ja varmuus siitä, että rikoksiin syyllistyneet joutuvat edesvastuuseen teoistaan. Sisäiseen turvallisuuteen vaikuttavaa päätöksentekoa ja toimenpiteitä tehdään siis lähes kaikilla yhteiskuntapolitiikan alueilla. Turvallinen arki ja ympäristö ovat tärkeä osa kuntalaisten kokemaa hyvinvointia, ja toimivat peruspalvelut kunnassa tukevat myös osaltaan turvallisuutta. Ennaltaehkäisevän työn tehostaminen mielenterveys- ja päihdeasioissa ja kaikessa kunnan toiminnassa tukee turvallisuuden tavoitteita.

Koko yhteisö voi parhaimmillaan kasvattaa ja tukea ja olla aktiivisena osallistujana kunnan toiminnassa ja sen kehittämisessä. Tavoitteena on lisätä järjestöyhteistyötä, vapaaehtoistoimintaa ja yritys yhteistyötä kuntalaisten osallisuuden tukemiseksi. Myös yksittäisen ihmisen osallistumismahdollisuuksia on kunnan toimin tuettava mahdollistamalla vapaa-ajan toimintaa ja aktiivista omasta hyvinvoinnista huolehtimista. Yhteisöllisyyden ja yhteistyön lisääminen kuntalaisten välillä, kunnan eri toimijoiden kesken ja laajemmin lisää verkostoitumista ja edistää näin merkittävästi sosiaalisen pääoman rakentumista, mikä edelleen tukee myös elinkeinopoliittisia tavoitteita.

Hyvinvointisuunnitelma sisältää kokonaisvaltaisesti tavoitteita kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseksi ja erityisesti eriarvoistumiskehityksen ehkäisemiseksi. Hyvinvointisuunnitelma mahdollistaa lukuisten indikaattoreiden avulla eri hyvinvoinnin painopistealueiden kehittymisen seuraamisen ja näin aktiivisen hyvinvointia ja terveyttä tukevan päätöksenteon.

Vuoden 2018 tavoitteenasettelua ja tavoitteiden toteutumisen seurantaan varten hyvinvointisuunnitelmaa jäsentävään taulukkoon on erikseen merkitty vuoden 2018 painopistetavoitteet.

Painopistealue Elinvoima ja työllisyys

Tavoitteet	Toimenpiteet ja vastuutahto	Resurssit	Arviointimittarit
Työpaikkojen määrän kasvattaminen Vuoden 2018 seurantatavoite	Elinvoimaohjelman toimenpiteet	Kaupunki palkkaa elinkeinopäällikön vuoden 2017 aikana, Keski-Karjalan kehitysyhtiö oy KETI	Työlliset, % väestöstä Työpaikkojen määrä (toimialoittain)
Työllisyyden kehittämistoimenpiteet, jotka kohdistuvat erityisesti pitkäaikais- ja nuorisotyöttömiin Vuoden 2018 seurantatavoite	Kaupunkilisiä yrityksille Perusteet tarkentuvat vuoden 2018 alussa.	Työllisyyskoordinaattori 20 000 €	Pitkäaikaistyöttömät, % työttömistä Kunnan osarahoittama työmarkkinatuki, 1000 euroa
	Kaupunkilisiä yhdistyksille Perusteet tarkentuvat vuoden 2018 alussa.	50 000 €	
	Palkkatuki Työllistämisessä etusijalla ovat nuoret alle 30-vuotiaat ja 500 päivää työmarkkinatukea saaneet henkilöt ja ne, jotka ovat siirtymässä työmarkkinatuen saajiksi.	Työllisyyskoordinaattori KAJO-hanke (rekisteröidyille yhdistyksille), 1.1.2016 - 31.12.2018 Työllistytävä Keski-Karjala -hanke, 1.7.2015 - 31.12.2018 Pohjois-Karjalan Liikunta ry:n (PoKaLi) työllisyysuhanke, 31.12.2019 saakka Tarmo-hanke 1.6.2018 - 31.12.2020	Palkkatukityöllistettyjen määrä
Kuntouttava työtoiminta Pitkäaikaistyöttömille, jotka eivät ole työllistyneet työhallinnon toimenpitein. Asiakkaita ovat työttömät, jotka saavat työttömyyden perusteella toimeentulotukea tai työmarkkinatukea.	Työllisyyskoordinaattori Honkalampisäätiöltä ostopalveluna	Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25 - 64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä (Hyte-kannustin)	
Työllistymistä edistävä monialainen yhteistyöpalvelu TYP. Toimijoina työtön, kunta, Kela ja TE-toimisto. Työttömien terveystarkastukset ja elintapilotit.	Siun sote ja TE-palvelut	Terveystarkastuksiin ja Työtoimintaan osallistuneiden työllistyneiden määrä Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä (Hyte-kannustin)	

Tavoitteet	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit	Arviointimittarit
	Koulupudokkaiden ja nuorisotyöttömyyden sekä syrjäytymisen ehkäisy.	Etsivä nuorisotyö, nuorisotoimi, työllisyyspalvelut	Nuorisotyöttömät, % 18 - 24-vuotiaasta työvoimasta (Hyte-kannustin) Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 - 24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä (Hyte-kannustin)
Toisen asteen opetuksen säilyttäminen ja lisääminen	Yhteistyön lisääminen lukion, musiikkiopiston ja ammatillisen koulutuksen välillä.	Sivistysjohtajan palkkaaminen 1.8.2017 alkaen.	Koulutusalojen määrä
Kitee on vetovoimainen ja vireä kaupunki	Kiteen kaupunkikuvaa kehitetään kaupunkimaiseksi, vastuutaho kaupunki	Investoinnit kaupunkikuvan kehittämiseksi	Asukasmäärä, väestö 31.12.

Painopistealue Hyvinvointi, kasvatusta ja koulutus

Tavoitteet	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit	Arviointimittarit
Laadukkaat neuvolan, varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen palvelut kannustaen lapsia ja nuoria sekä perheitä terveelliseen arkeen	Neuvokas perhe -toimintamalli neuvolatyössä. Perheiden liikunta-, ravitsemus- ja elintapaohjaus. Ennaltaehkäisevät lapsiperhepalvelut	Siun sote/neuvola Hallituksen kärkihanke 2017-2018 Ennaltaehkäisevät lapsiperhepalvelut on eriytetty lastensuojelussa omaksi toimialueekseen 2017.	Asiakasmäärät, kokemukset ja hyödyt.
Vuoden 2018 seurantataavoite	Vanhemmille tarjottavien tukimuotojen tehostaminen varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa, erityisesti huomioiden kaksikieliset perheet. Lasten kielellisen kehityksen tukeminen varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa. Kaksikielisten lasten äidinkielen tukeminen ja suo-	Vanhempien tukihanke 1.1.2018 - 31.12.2020. Kielikuntoutushanke 1.1.2018 - 31.12.2020 Kielipesätoiminta ja S2 opetus	Käytössä olevien tukimuotojen lkm. Hanketoiminnassa mukana olevien perheiden määrä. Osallistuvien lasten lkm/vuosi

Tavoitteet	Toimenpiteet ja vastuutahto	Resurssit	Arviointimittarit
	menkielen oppimisen vahvistaminen varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa.		Kielipesäryhmien lkm. S2 opetuksessa olevien lasten lkm.
	Voimaperheet Tieteelliseen näyttöön perustuva hoito-ohjelma lasten käytös- ja mielenterveysongelmien ennaltaehkäisevään hoitoon. Internetin ja puhelimen välityksellä tarjottava etähoito-ohjelma 4-vuotiaiden lasten vanhemmille.	Siun sote/neuvola Turun yliopiston lastenpsykiatrian tutkimuskeskuksen toteuttama hanke, mukana Suomen Akatemia, Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri ja Canadian Institutes of Health Research (CIHR) sekä lukuisat säätiöt.	Turun yliopisto Lastenpsykiatrian tutkimuskeskus: arviointiraportit
	Pienryhmätoiminnan kehittäminen esiopetuksessa ja varhaiskasvatuksessa.	Pienryhmätoiminnan kehittämishanke 1.1.2018 - 31.12.2020.	Pienryhmien lkm/toimintavuosi.
	Liikunnallisuuden lisääminen varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa.	Liikkuva päivähoito/esiopetustoiminta.	Arviointikysely toimintavuoden lopussa.
	Lapset puheeksi-toimintamalli. Tuki lapsen elämäntilanteeseen liittyvissä vaikeuksissa. Tunnistetaan lapsen hyvinvoinnin kannalta keskeiset tekijät neuvolatyössä. Vahvuutta vanhemmuuteen - perheryhmäohjaus. Vanhemmuuden tuki sekä mentalisaatioon perustuva reflektiivinen työote ja sen soveltaminen	Siun sote/neuvola, varhaisen tuen perhetyö, käynnistämässä 2018 Siun sote/varhaisen tuen palvelut, neuvola, käynnistymässä 2018	Mukana olevien perheiden määrä. Mukana olevien perheiden määrä.
Laadukas hyvinvointia tukeva peruskoulu	Terveystiedon edistämisen aktiivitoimet peruskoulussa Liikkuva koulu Kouluruokailuosituksen toteutus (Vrn, 2017) Laajat terveystarkastukset 5. ja 8. luokkalaisille.	Perusopetus, ruokapalvelut, nuoriso- ja liikuntatoimi	Terveystiedon edistämisen aktiivisuus (TEA) perusopetuksessa, pistemäärä (Hyte-kannustin) Tupakoi päivittäin, % 8. ja 9. luokan oppilaista (Hyte-kannustin) Kokee terveydentilansa keskimertaiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista (Hyte-kannustin)

Tavoitteet	Toimenpiteet ja vastuutahto	Resurssit	Arviointimittarit
			Ylipaino, % 8. ja 9. luokan oppilaista (Hyte-kannustin) Kouluruoka-asiakaskysely (kysely 2017, määrääjain jatkossa)
	Voimaperheet -Huolet hallintaan. Perhekeskeinen, matalankynnyksen digitaalinen hoito-ohjelma lasten ahdistuneisuuden hoidossa (4-6 lk.). Lisätään väestön mielenterveystaitoja ja ennaltaehkäistään mielenterveysongelmia.	Siun sote/ kouluterveydenhuolto, oppilas-huolto Turun yliopiston lastenpsykiatrian tutkimuskeskuksen toteuttama osahanke.	Turun yliopiston Lastenpsykiatrian tutkimuskeskus: arviointiraportti
	Kiva-koulu toiminta ja siihen liittyvät paikalliset mallit	Kiva-koulun toiminta on resursoitu perusopetuksessa	THL:n kouluterveyskysely joka toinen vuosi, kysymys liittyen koulunkäynnistä pitämiseen
Kaikille nuorille toisen asteen tutkinto Vuoden 2018 seurantataavoite	JOPO-toiminta, Arppen koulu	JOPO-toiminta luo perustaa siitä hyötyville nuorille siirtyä toisen asteen koulutukseen ja edelleen työelämään.	Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 - 24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä
Liikuntaa suosivien mukaisesti harrastavien määrän lisääminen kaikissa ikäryhmissä	Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuutta pyritään lisäämään järjestämällä matalan kynnyksen liikuntaa sekä tukemalla alle 20 -vuotiaiden liikuntaseuratoimintaa.	Liikuntatoimi yhteistyössä eri hallintokuntien kanssa Liikkuva Koulu -hanke	Terveydenedistämisaktiivisuus (TEA) liikunnan edistämässä, pistemäärä (Hyte-kannustin) Kiteeläisistä perusopetuksen 4. ja 5. luokan, 8. ja 9. luokan sekä toisen asteen 1. ja 2. luokan oppilaista vähintään tunnin päivässä liikkuvat %, kouluterv.kysely
	Aikuisten ja ikäihmisten liikunta-aktiivisuutta pyritään lisäämään panostamalla liikuntapalveluista	Liikuntatoimi ja sidosryhmät (eri hallintokunnat, 3. sektori)	Asiakaspalautekysely Pokalin maakunnallinen liikuntakysely -

Tavoitteet	Toimenpiteet ja vastuutahto	Resurssit	Arviointimittarit
	tiedottamiseen ja seuraamalla palautekyselyin liikuntapaikkojen ja -palveluiden käyttöä.		- Liikuntaa kansallisen liikuntasuosituksen mukaan harrastavat kuntalaiset, % osuus kyselyyn vastanneista kuntalaisista - Riittävä tiedotus liikuntapalveluista, % osuus tyytyväisistä, kyselyyn vastanneista kuntalaisista
	Kaupungille perustetaan liikunnan ja terveyden edistämistä käsittelevä poikkihallinnollinen työryhmä, joka pyrkii toiminnallaan edistämään mm. liikkumisympäristöjen kehittämistä	Päävastuussa liikunta-toimi	Terveydenedistämisasiivisuus liikunnan edistämisessä, HYTE-kannustin
Ikääntyvien toimintakyvyn ja turvallisen kotona asumisen tukeminen Vuoden 2018 seurantatavoite	Voimaa vanhuuteen kärki-kunta: - entistä useampi Kiteeläinen 75- vuotta täyttänyt henkilö on ohjatussa liikuntatoiminnassa mukana - järjestetään eri harrasteryhmiä vertaisohjaajien tuella ja järjestetään vertaisohjaajakoulutuksia - myytyjen seniorikorttien lukumäärää kasvattamalla pyritään saamaan entistä enemmän ikäihmisiä harrastamaan liikuntaa riittävästi terveyden ja toimintakyvyn ylläpitämiseksi	Vapaa-aika toimi & poikkihallinnollinen yhteistyö	Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajakset 65 vuotta täyttäneillä / 10 000 vastaavan ikäistä (Hyte-kannustin) Kotona asuvat 75 vuotta täyttäneet, v. 2017 91%, v. 2018 91-92 % ja v. 2019 92 % vastaavan ikäisestä väestöstä Vertaisohjattujen ryhmien määrät ja kävijämäärät Seniorikorttien lukumäärät tilastoidaan

Tavoitteet	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit	Arviointimittarit
	<p>Kotihoidon ennaltaehkäisevät kotikäynnit</p> <p>Kotikuntoutus</p> <p>AKE-ryhmän toiminta kaatumisen ehkäisyssä (turvallisten olosuhteiden luominen, Kys-Erva verkosto)</p> <p>Omaishoitajien terveystarkastukset</p> <p>68-vuotiaiden terveystarkastukset</p> <p>Ikäihmisten kodin turvallisuuskäynnit (kotipalvelu), kodin turvallisuuden tarkistaminen</p>	Siun sote	<p>Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajaksot 65 vuotta täyttäneillä / 10 000 vastaavan ikäistä (Hyte-kannustin).</p> <p>Kotikuntoutuksen asiakasmäärä.</p> <p>Omaishoitajien terveystarkastusten käyntimäärät</p> <p>68-vuotiaiden terveystarkastusten käyntimäärät</p> <p>Tapaturmaiset kuolemat yli 64-vuotiailla tapaturman syyn ja sukupuolen mukaan.</p>
	Asiointiliikennettä toteutetaan Kiteen ja Kesälahden alueilla sekä taajamien välillä.	Resurssi huomioitu kaupungin talousarviossa	Käyttäjämääriä seurataan vuosittain
	Yhteisöasumisen lisääminen.	Siun sote. Rakennussuunnittelu ja tilapalvelut.	Yhteisöasumisen asukkaiden määrä. Asuntojen määrä.
	Perhehoidon lisääntyminen.	Siun sote. Yhteistyö perhehoitajien koulutuksessa Kiteen evankelisen kansanopiston kanssa.	Perhehoidossa olevien määrä. Koulutettujen perhehoitajien määrä.
Ennaltaehkäisevä päihdetyön tehostaminen, väkivallan ja rikosten ehkäiseminen ja vähentäminen, Savuton Kitee	<p>Turvallisuuskysely osana turvallisuussuunnitelman toteutusta</p> <p>Siun Soten ennaltaehkäisevä päihdetyö. Alkoholin, tupakan ja rahapeliin puheeksiotto ja varhainen puuttuminen asiakaskontaktissa eri palvelualueilla.</p> <p>Monialainen ennaltaehkäisevä yhteistyö ja tiedonkulku ajankohtaisista asioista.</p> <p>Terveysteemapäivä kouluille joka toinen vuosi;</p>	<p>Turvallisuuskysely toteutetaan kyselytyökälyllä, vastuutaho?</p> <p>Siun soten palvelut. Koulut. Nuorisotyö. Info-työryhmä 2 kertaa vuodessa, mukana nuorisotyö, Hytkes, srk, poliisi, lastensuojelu, sosiaalinen työ, päihdetyö, kouluterveydenhoito.</p>	<p>Kyselyn tulos.</p> <p>Alkoholin vuosimyynti vähenee myynti/asukas 100 % alkoholina. Alkoholista johtuvat sairaudet ja vammat vähenevät tapaturmapotilailla. Nuuskan ja tupakan käyttö vähenee, alkoholin käyttö vähenee varhaisteineillä ja teini-ikäisillä, kouluterveyskysely.</p> <p>Terveysteemapäivä 2018 ja 2020.</p>

Tavoitteet	Toimenpiteet ja vastuutahto	Resurssit	Arviointimittarit
	ammattiopiston lähihoitajaopiskelijat, Helppi ja Siun soten päihdepalvelut.		
Kulttuuri- ja kirjastopalveluissa huomioidaan eri kohderyhmät	Kulttuuri- ja kirjastopalvelut järjestävät monipuolisia tilaisuuksia ja tapahtumia eri kohderyhmille	Kulttuuritoimi, kirjasto-toimi, nuorisotoimi	Asiakaspalvelukyselyt Tilaisuuksien kävijämäärät tilastoidaan
	Kirjastopalvelujen saavutettavuutta parannetaan mm. omatoimilehtisillä ja itsepalveluajan lisäämisellä. Kirjaston kotipalveluiden jatkaminen ja kehittäminen, mm vanhukset kohderyhmänä	Kirjastotoimi	Kiteen kirjastojen käyttäjien prosentuaalinen osuus kuntalaisista, kirjastojen kokonaislainsuunnitelmia ja kävijämääriä seurataan. Kirjaston kotipalveluiden käyttäjämäärät tilastoidaan.
Sähköisten terveyspalvelujen käyttöönotto, kaikki ikäryhmät Vuoden 2018 seuranta-voite	Yleinen tiedotus, kohdenettu tiedotus, käyttäjätuki asukkaat ; aktiivisuus ja omatoimisuus kaupunki; osaksi opetukseen, kansalaisopiston kurssitarjoontaan kolmas sektori; senioriavustajatoiminta, vertaisopetus Siun sote	Siun sote, ODA (Omat digitaaliset palvelut) -hanketyö, Kaupunki	Sähköisten ajanvarauksien määrät Sähköisten terveyspalvelujen tarjonta

Painopistealue Elinympäristö ja turvallisuus

Tavoitteet	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit	Arviointimittarit
Kiteen kaupunkikeskustan kehittäminen kaupunkikeskukseksi turvallisuusnäkökohdat huomioiden Vuoden 2018 seuranta tavoite	Yhteistyö asukkaiden ja yhteisöjen kanssa.	Kiteen kaupunki ottaa turvallisuuteen liittyvät näkökohdat huomioon suunnittelussa ja investoinneissa.	Asuinalueensa turvallisuuteen tyytyväisten osuus (%) (maakunnallinen tieto)
	Turvallisuuskävelyt; pimeä- ja valoisan ajan kävely kaupunkikeskuksen kehittämishankkeen tueksi.	Kehittämiskohteen vastuuhenkilöt turvallisuuskävelyn oppaan mukaisesti.	Osallistujien ja toimenpide-ehdotusten määrä. Seuranta kävely.
Ympäristöystävällinen ja hyvinvointia edistävä Kitee	Kitee toimii ympäristöystävällisesti HINKU-kuntien tavoitteiden mukaisesti	Kitee ottaa huomioon ympäristöseikat investoinneissaan	Kaupungin palvelu- ja asuinrakennusten sekä muu energian käyttö MWh/vuosi
Kesälahden pitäjän taajama säily vireänä ja turvallisena	Turvallisuuskävelyt; pimeä- ja valoisan ajan kävely kaupunkikeskuksen kehittämishankkeen tueksi.	Kehittämiskohteen vastuuhenkilöt turvallisuuskävelyn oppaan mukaisesti.	Osallistujien ja toimenpide-ehdotusten määrä. Seuranta kävely.
Liikenneturvallisuuden parantaminen	Liikenneturvallisuussuunnitelman ajan tasalla pitäminen yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Ennalta ehkäisevää liikenneturvallisuustyötä yhteen sovittamalla maankäytön ja liikenteen suunnittelua.	Kiteen kaupungin vastuutahojen yhteistyö eri toimijoiden kanssa.	Ajantasaiset suunnitelmat.

Painopistealue Yhdessä tekeminen

Tavoitteet	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit	Arviointimittarit
Kuntalaisten vaikutusmahdollisuuksien lisääminen Vuoden 2018 seuranta tavoite	Foorumitoiminta, asukaskyselyt ja kuntalaistapaamiset kaiken ikäisille, tapaamiset.	Kaikki hallintokunnat	Foorumitapaamiset/vuosi Kyselyiden määrä ja osallistuneiden määrä
Kaupungin ja kolmannen sektorin yhteistyön edelleen vahvistaminen	Järjestöyhteistyön toimintaperiaatteiden laatiminen	Kaikki hallintokunnat	Yhteistyösopimusten ja avustusta saavien järjestöjen määrä
	Jelli-foorumien systemaattisempi hyödyntäminen alueellisessa tiedottamisessa	Yhteistyössä kaupungin kanssa	Jellissä mukana esillä olevat järjestöt

Tavoitteet	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit	Arviointimittarit
<p>LAPE Lapsi- ja perhepalvelujen muutosohjelma</p> <p>Vuoden 2018 seurattava tavoite</p>	<p>Luodaan matalankynnyksen lapsi- ja perhelähtöiset palvelut. Kaikki lasten, nuorten ja perheiden palvelut on sovitettu yhteen lapsi ja perhelähtöiseksi palvelujen kokonaisuudeksi.</p> <p>Tavoitteena on, että perhekeskukset aloittavat maakunnassa eri alueilla toimintansa 2018 loppuun mennessä.</p>	<p>Hallituksen kärkihanke.</p> <p>Maakunta-LAPE, Kunta-LAPE, maakunnalliset sote-toimijoiden työryhmät.</p> <p>Toteutetaan yhteistyössä sivistystoimen, varhaiskasvatuksen, järjestöjen, seurakunnan ja Siun soten lapsi- ja perhepalvelujen kanssa.</p>	<p>Siun soten seuranta- ja vaikuttavuusraportit</p>
<p>Ulkomaalaistaustaisten perheiden ja henkilöiden integroiminen osaksi paikallista yhteisöä</p> <p>Vuoden 2018 seurattava tavoite</p>	<p>Toimenpidesuunnitelma, jonka tavoitteena on integroida ulkomaalaistaustaiset perheet ja henkilöt paikalliseen yhteisöön. Vastuutahona Kiteen kaupunki, Siun sote, TE-keskus ja kolmannen sektorin toimijat.</p>	<p>Kaikki hallinnonalat osallistuvat toimenpidesuunnitelman laatimiseen yhdessä kaupungin ulkopuolisten yhteistyötahojen kanssa.</p>	<p>Toimintaan mukaan lähteneiden ulkomaalaistaustaisten perheiden ja henkilöiden määrä.</p>

OSA III VALTUUSTOKÄSITTELY

7 Suunnitelman laatijat

Hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman laatimiseen ovat osallistuneet seuraavat tahot ja henkilöt:

Kiteen kaupunki: sivistysjohtaja Pekka Hirvonen, hallintopäällikkö Eija Hämäläinen, vapaa-aikapäällikkö Tapio Niskanen, varhaiskasvatuksen palvelusuunnittelija Päivi Lappalainen, rehtori Lilja Konttinen-Miinalainen, siivous- ja ruokapalvelupäällikkö Jaana Kuittinen, ympäristöpäällikkö Marketta Lintinen, nuoriso-ohjaaja Antti Kokkonen, johdonsihteeri Satu Juntunen

Kiteen ev.lut. seurakunta:

Kostamo Merja, Kiteen seurakunnan kirkkovaltuuston puheenjohtaja

Yhdistysten edustus:

Leinonen Kari, Kiteen Urheilijat

Salmelainen Pirjo, Eläkeliiton Kiteen yhdistys, vanhusneuvoston puheenjohtaja

Siun sote: palveluesimies Hanne-Mari Pöyhönen, osastonhoitaja Päivi Laine, johtava sosiaalityöntekijä Satu Seppänen

Pohjois-Karjalan kansanterveyden keskus: projektipäällikkö Kari Hyvärinen

Kiteen kaupungin johtoryhmä toimii hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelmatyön ohjausryhmänä.

8 Suunnitelman hyväksyminen

Kaupunginhallitus 11.12.2017 § 391

Kaupunginvaltuusto 18.12.2017 § 82